

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de opvolgingsdoorlichting van GO! basisschool De Klimpaal Sint-Jans-Molenbeek te SINT-JANS-MOLENBEEK

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	129072
Instelling	GO! basisschool De Klimpaal Sint-Jans-Molenbeek
Directeur	Veerle DECLERCQ
Adres	Paalstraat 61 - 1080 SINT-JANS-MOLENBEEK
Telefoon	02-411.56.04
Fax	02-410.70.29
E-mail	info@klimpaal.be
Bestuur van de instelling	GO! scholengroep Brussel
Adres	Oud-Strijderslaan 200 - 1140 EVERE
Scholengemeenschap	SGE BRUSSELIAI
Adres	Edmond Mesenslaan 2 - 1040 ETTERBEEK
CLB	GO! CLB Brussel
Adres	Technologiestraat 1 - 1082 SINT-AGATHA-BERCHEM
Dagen van het opvolgingsbezoek	06-11-2017
Einddatum van het opvolgingsbezoek	06-11-2017
Datum bespreking verslag met de instelling	06-11-2017
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Yvan AMEYE
Teamleden	Veronique BILTEREYST

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
1 HISTORIEK	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 12-05-2014 tot 15-05-2014 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 15-05-2017 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geredimeerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'

Kleuteronderwijs - Leergebieden

wiskundige initiatie
wetenschappen en techniek
mens en maatschappij

Lager onderwijs - Leergebieden

wiskunde
wetenschappen en techniek
mens en maatschappij

- de erkenningsvoorwaarde '**bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne**'
- **de regelgeving**

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

Het team van de kleuterafdeling streeft met de kleuters de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskundige initiatie in voldoende mate na. De kleuteronderwijzers zorgen voor een gevarieerd aanbod aan wiskundige activiteiten rekening houdend met de inbreng van de kleuters. Ze waken erover dat de verschillende domeinen van het leergebied evenwichtig aan bod komen. Formele schoolafspraken op basis van het leerplan ondersteunen de doelgerichte aanpak. De evaluatiepraktijk en de leerbegeleiding van het leergebied wiskundige initiatie zijn volop in ontwikkeling.

3.2 Kleuteronderwijs: mens en maatschappij

Voldoet

Het team van de kleuterafdeling streeft met de kleuters de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied mens en maatschappij in voldoende mate na. De kleuters krijgen ruime kansen om binnen een gevarieerd en evenwichtig onderwijsaanbod explorerend en experimenterend de wereld rondom zich te verkennen met concrete ontwikkelingsmaterialen. De kleuteronderwijzers hebben veel aandacht voor de eigen inbreng en initiatieven van de kleuters.

3.3 Kleuteronderwijs: wetenschappen en techniek

Voldoet

Het team van de kleuterafdeling streeft met de kleuters de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wetenschappen en techniek in voldoende mate na. De kleuters krijgen ruime kansen om binnen een gevarieerd en evenwichtig onderwijsaanbod explorerend en experimenterend de wereld rondom zich te verkennen met concrete ontwikkelingsmaterialen. De kleuteronderwijzers hebben veel aandacht voor de eigen inbreng en initiatieven van de kleuters.

3.4 Kleuteronderwijs: vaststellingen wiskundige initiatie, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek

<p>Curriculum</p> <p>Onderwijsaanbod</p> <p><i>Referentiekader</i></p> <p><i>Planning</i></p> <p><i>Evenwichtig en volledig</i></p> <p><i>Samenhang</i></p> <p><i>Brede harmonische vorming</i></p> <p><i>Actief leren</i></p>	<p>Het schoolteam investeerde in visieontwikkeling die de freinetpedagogie verbindt met de vooropgestelde leerplannen. Het concretiseerde deze visie in een pedagogisch organisatiemodel voor de hele school: 'de ideale dag'. Deze vormt een houvast voor de klaspraktijk en ondersteunt een gelijkgerichte werking.</p> <p>Daarnaast investeerde het team van de kleuterafdeling in de verkenning van de visie, de principes en de opbouw van de leerplannen wiskundige initiatie, mens en maatschappij, wetenschappen en techniek. Tevens verkende het de concrete leerplandoelen. De kleuteronderwijzers zetten in op de verhoging van de doelgerichtheid van het aanbod door focusdoelen voorop te stellen. Ze beogen een evenwichtige benadering van de verschillende domeinen in het onderwijsaanbod.</p> <p>Het team van de kleuterafdeling beschikt over afspraken die de planning van het onderwijsleeraanbod stroomlijnen. Aan de hand van een digitaal planningsinstrument bewaken de kleuteronderwijzers de volledigheid van het aanbod.</p> <p>Het team van de kleuterafdeling kiest bewust voor een leeftijds gemengde leefgroepstructuur waarbij kleuters van 3 tot 5 jaar samen in de klas zitten. Voor de jongste kleuters is er een aparte leefgroep. Het aanbod voor mens en maatschappij en wetenschappen en techniek krijgt voornamelijk vorm vanuit de ervarings- en belevingswereld van de kleuters. De plannen en meegebrachte materialen van de kleuters vormen de aanleiding voor activiteiten, hoekenverrijking en zelfontwikkelde projecten. De kleuteronderwijzers hebben oog voor de variatie van onderwerpen zodat de kleuters vanuit diverse belangstellingscentra ontwikkelingskansen krijgen. Af en toe voorzien ze een gradatie van vrij experimenteren tot gerichtere opdrachten. De aandacht voor de graduele opbouw van het onderwijsaanbod, geënt op effectieve groeilijnen doorheen de verschillende leeftijden in een leefgroep, heeft nog groeikansen.</p> <p>Het team van de kleuterafdeling zette het voorbije schooljaar ook in op de optimalisering van de wiskundige initiatie. Het eigen aanbod vullen de kleuteronderwijzers aan met specifieke verhalenboekjes rond wiskundige parameters. De kleuteronderwijzers blijven nog volop zoeken naar mogelijkheden om vanuit de inbreng van de kleuters te komen tot wiskundige exploratiekansen in uitdagende en realistische leercontexten waarbij</p>
--	--

probleemoplossend denken en handelen het uitgangspunt vormen. Tijdens de 'bakjestijd' is er ruimte om meer gedifferentieerd in te spelen op het ontwikkelingsniveau van de kleuters. Doorheen de verschillende activiteiten hebben de kleuteronderwijzers aandacht voor woordenschatverwerving gericht op specifieke rekenbegrippen.

De wiskundige verrijking van de verschillende hoeken is in ontwikkeling. Hierbij vormt de graduele opbouw van de wiskundige prikkels nog een aandachtspunt. De versterking van de handelingsbekwaamheid van de kleuteronderwijzers om de wiskundige ontwikkeling van de kleuters te stimuleren, de doordachte didactische opbouw en het bieden van doelgerichte en ontwikkelingsgerichte feedback aan de kleuters, heeft nog verdere groeikansen.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

Het team van de kleuterafdeling beschikt over voldoende, al dan niet zelfgemaakte, ontwikkelingsmaterialen die de initiële rekenvaardigheden van de kleuters ondersteunen en het werkelijkheidsgericht onderwijsaanbod verrijken.

Om de wiskundige geletterdheid van de kleuters op een eerder natuurlijke, functionele en incidentele manier te benaderen, heeft de aandacht voor de verrijking van de leeromgeving en de hoeken met wiskundige prikkels nog groeikansen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Voor mens en maatschappij en wetenschappen en techniek investeerden de kleuteronderwijzers in een meer doelgerichte evaluatie. Ze maken afspraken om gelijkgericht te observeren en stemmen de observaties af op de vooropgestelde doelen. Hiervoor hebben ze de brevetten ('ik kan-fiche') uitgewerkt.

Voor het leergebied wiskundige initiatie is het team van de kleuterafdeling nog zoekende om de vorderingen van de kleuters doelgericht en overzichtelijk in kaart te brengen. Het doet hiervoor een beroep op de ondersteuning en expertise van een externe partner. De bedoeling is om de groei boeken van de kleuters in de toekomst beter te onderbouwen vanuit doelgerichte observaties.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De klas- en zorgleerkrachten observeren de kleuters en hanteren deze informatie voor de begeleiding van het leer- en ontwikkelingsproces. Het schoolteam kiest op de eerste plaats voor een preventieve aanpak, via onder meer de realisatie van een krachtige leeromgeving met een aanbod dat kleuters uitdaagt om te ontdekken, exploreren en beleven. De klasleerkrachten zijn de eerste verantwoordelijken voor de leerbegeleiding. Ze overleggen geregeld met de zorgleerkrachten en komen tot concrete en doelgerichte besluiten, afspraken en maatregelen waarmee ze de kleuters kunnen ondersteunen in hun ontwikkeling. De klasinterne ondersteuning door zowel de klasleerkracht als de zorgleerkrachten wint hierdoor aan doelgerichtheid. De zorginterventies worden opgenomen in het kindvolgsysteem om een doorgaande lijn in de hulp aan de kleuters te garanderen.

De gedifferentieerde aandacht voor de verschillende ontwikkelingsfasen van de kleuters in de leefgroepen blijft een extra aandachtspunt waarvan de

kleuteronderwijzers zich bewust zijn.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

De voorbije jaren investeerde het schoolteam op een planmatige wijze in een intensief ontwikkelingstraject. Samen met de pedagogische begeleiding en een andere externe partner werkte het schoolteam een actieplan uit voor de leergebieden wiskundige initiatie, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek. Het besteedde hierbij aandacht aan de verhoging van leerkrachtcompetenties en de versterking van gelijkgericht handelen. De verschillende professionaliseringsinitiatieven en uitwisselings- en reflectiemomenten ervaren de kleuteronderwijzers als waardevol om de eigen deskundigheid te versterken. De structurele overlegmomenten geven tijd en ruimte om afspraken te verankeren, praktijk- en succeservaringen te delen en te leren van en met elkaar.

Door het ontwikkelingstraject en de nauwgezette opvolging ervan door de directeur en het kernteam, slaagde het team van de kleuterafdeling erin de tekorten uit het vorige doorlichtingsverslag weg te werken. De gerealiseerde kwaliteitsverbetering is opvallend herkenbaar in de klaspraktijk.

Het schoolteam verdient waardering voor het geleverde werk. De onderwijsinspectie vertrouwt erop dat het positieve ontwikkelingsproces dat de teamleden doormaakten ook de toekomstige schoolwerking gunstig kan beïnvloeden en de onderwijskwaliteit blijvend kan verzekeren.

3.5 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De onderwijzers bereiken met de leerlingen de eindtermen voor het leergebied wiskunde in voldoende mate. Het onderwijsaanbod is in groeiende mate afgestemd op het leerplan. De onderwijzers stimuleren de actieve betrokkenheid van de leerlingen. De leerlingen krijgen kansen om handelend en reflecterend te leren. Leerlingen met noden krijgen ondersteuning.

<p> Curriculum Onderwijsaanbod <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Samenhang</i> <i>Brede harmonische vorming</i> <i>Actief leren</i> </p>	<p>Het verbetertraject voor het leergebied wiskunde in samenwerking met de pedagogische begeleiding is pas in een latere fase gestart en is nog in volle ontwikkeling. Het team van de lagere afdeling heeft het leerplan verkend. Het maakte afspraken om meer samenhang en graduele opbouw in het onderwijsaanbod te verkrijgen.</p> <p>De vernieuwing van de wiskundepraktijk bouwen de onderwijzers op vanuit de eerste graad. In deze klassen is de introductie aan de gang van een nieuwe methode met ruimte voor inbreng van de leerlingen. In samenwerking met de pedagogisch begeleider toetsen de onderwijzers de leerinhouden af aan het leerplan en werken ze leerlijnen uit voor de eerste graad. In de tweede en derde graad introduceren de onderwijzers een brevettensysteem dat de te bereiken kennis en vaardigheden in kaart brengt. De aangebrachte leerinhouden toetsen ze af aan de vooropgestelde doelen.</p>
--	--

De onderwijzers stimuleren de actieve betrokkenheid van de leerlingen. Ze

moedigen de leerlingen aan om zelf oplossingsstrategieën te bedenken en te verwoorden. De leerlingen krijgen ruime kansen om handelend, interactief en reflecterend te leren.

Uit de observaties, gesprekken en documenten blijkt dat het vernieuwingsproces voor het leergebied wiskunde nog heel pril is en de onderwijzers nood hebben aan verdere professionalisering, ondermeer op het vlak van een doelgerichte didactische aanpak.

Materieel beheer

Uitrusting

Leermiddelen

Het team van de lagere afdeling beschikt over de nodige leermiddelen voor de leerplanrealisatie. Het maakte een inventaris van de minimaal vereiste materialen volgens het leerplan. De directeur volgt op dat deze materialen niet uit het aanbod verdwijnen bij leerkrachtwissels.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Evenwichtig en representatief

Leerlingvolgsysteem

Gericht op bijsturing

De onderwijzers maken gebruik van de leerlijn eerste graad en brevetten om de leerlingen te evalueren. Ze hanteren hierbij duidelijke evaluatiecriteria afgestemd op de leerplandoelstellingen. De evaluaties gebeuren op vaste, ingeplande momenten. Op deze manier hebben de onderwijzers een beeld van de vorderingen van de leerlingen. Op basis van de toetsresultaten en foutenanalyses bepalen de klasleerkracht en de klasondersteuner op welke manier ze bepaalde leerlingen zullen begeleiden.

Aan het einde van de basisschool participeren de oudste leerlingen aan een gevalideerde eindtoets. Het schoolteam bespreekt de resultaten van deze toetsen.

Begeleiding

Leerbegeleiding

Beeldvorming

Zorg

Zowel de klasleerkracht als de klasondersteuner zijn verantwoordelijk voor de brede basiszorg en investeren in een stimulerend klasklimaat waarbinnen de leerlingen wiskundige vaardigheden kunnen ontwikkelen. Ze spelen in op de mate van instructie en begeleiding die de leerlingen behoeven. Tijdens het tweewekelijkse overleg maken ze afspraken over de manier waarop ze de leerlingen die het moeilijker hebben, kunnen begeleiden door verlengde instructie en differentiatie van zelfstandige verwerkingsactiviteiten. Daarnaast maken de klasleerkracht en de ondersteuner voor sommige individuele of groepjes leerlingen afspraken om hen binnen de fase van de verhoogde zorg extra te ondersteunen.

De verdere professionalisering van de onderwijzers in verband met de basisdidactiek van het wiskundeonderwijs biedt mogelijkheden om de kwaliteit van de leerbegeleiding en de ontwikkelingsgerichte feedback aan de leerlingen verder te optimaliseren.

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Nascholingen

Interne expertise

Het team van de lagere afdeling geeft aan dat het verbetertraject voor het wiskundeonderwijs niet afgerond is. Met ondersteuning van de pedagogische begeleiding reflecteren de onderwijzers over de na te streven doelen, over de eigen pedagogisch-didactische aanpak en het effect daarvan op de ontwikkeling van de rekenvaardigheden van de leerlingen. De ruimte die de leerkrachten

krijgen om op een professionele manier met elkaar te communiceren over het wiskundeonderwijs heeft een positief effect op de onderwijspraktijk.

De onderwijsinspectie waardeert de inspanningen die het team van de lagere afdeling deed om een positieve evolutie te realiseren. Het team dient nog verder in te zetten op professionalisering, met opvolging en coaching tot op de klasvloer. De onderwijsinspectie vertrouwt erop dat alle teamleden in de toekomst blijvend zullen investeren in de verdere ontwikkeling van een kwaliteitsvolle onderwijspraktijk.

3.6 Lager onderwijs: mens en maatschappij

Voldoet

Het team van de lagere afdeling bereikt met de leerlingen in voldoende mate de eindtermen voor het leergebied mens en maatschappij. Het onderwijsaanbod is afgestemd op het leerplan waardoor de volledigheid van het aanbod, de graduele opbouw, de samenhang en het evenwicht tussen de verschillende domeinen grotendeels zijn gegarandeerd. De afspraken om de onderwijsleerinhouden in kaart te brengen, voorkomen hiaten en overlappingsen in het aanbod. De onderwijzers volgen de ontwikkeling van de leerlingen doelgericht op.

3.7 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek

Voldoet

Het team van de lagere afdeling bereikt met de leerlingen in voldoende mate de eindtermen voor het leergebied wetenschappen en techniek. Het onderwijsaanbod is afgestemd op het leerplan waardoor de volledigheid van het aanbod, de graduele opbouw, de samenhang en het evenwicht tussen de verschillende domeinen grotendeels zijn gegarandeerd. De afspraken om de onderwijsleerinhouden in kaart te brengen, voorkomen hiaten en overlappingsen in het aanbod. De onderwijzers volgen de ontwikkeling van de leerlingen doelgericht op.

3.8 Lager onderwijs: vaststellingen mens en maatschappij en wetenschappen en techniek

Curriculum	<p>Het team van de lagere afdeling investeerde in een verbetertraject in samenwerking met de pedagogische begeleiding om de tekorten voor de leergebieden mens en maatschappij en wetenschappen en techniek weg te werken. Het team besteedde tijdens het traject aandacht aan de verkenning van de visie en de uitgangspunten van het leerplan, aan de verhoging van de leerkrachtcompetenties, aan doelgericht werken en aan de versterking van gelijkgericht handelen van de onderwijzers. De onderwijzers leveren voldoende inspanningen om de eindtermen te bereiken en het leerplan hierbij toe te passen.</p>
Onderwijsaanbod	
<i>Referentiekader</i>	
<i>Planning</i>	
<i>Evenwichtig en volledig</i>	
<i>Samenhang</i>	
<i>Brede harmonische vorming</i>	<p>De onderwijzers verdiepten zich in de visie van het vernieuwde leerplan en verkenden de leerplandoelen. Ze gebruiken een tool om de doelen te ordenen en te koppelen aan brevetten die de kinderen per graad kunnen behalen. Het</p>
<i>Actief leren</i>	

onderwijsaanbod krijgt vorm via projecten en onderzoeken waar de leerlingen aan werken. Vanuit de realiteit, de omgeving, de actualiteit, de leefwereld en de interesses van de leerlingen spelen de onderwijzers in op vragen en probleemstellingen van de leerlingen. Op deze manier stimuleren ze een onderzoekende houding.

De onderwijzers houden zicht op het evenwicht en de volledigheid van het aanbod door per graad gebruik te maken van posters, brevetten, kenniskaarten en observatiefiches. Deze worden met de leerlingen mee doorgegeven over de jaren heen zodat ook op schoolniveau de graduele opbouw, het evenwicht en de volledigheid van het aanbod is gegarandeerd.

Bij de uitwerking van de onderzoeksvragen en de projecten hebben de onderwijzers aandacht voor de multiperspectiviteit en een geïntegreerde benadering. Ze leggen ook linken met andere leergebieden en de leergebiedoverschrijdende eindtermen voor sociale vaardigheden, leren leren en informatie- en communicatietechnologie. Door de formulering van de doelen op leerlingniveau en daarover met de leerlingen te reflecteren, krijgen de leerlingen ruime kansen tot eigenaarschap over hun eigen leerproces.

Alle onderwijzers geven de leerlingen kansen om te exploreren, te experimenteren, vaardigheden te ontwikkelen en gepaste attitudes te verwerven. Ze geven ruime aandacht aan veelvuldig leerlinginitiatief vanuit verschillende actieve en coöperatieve werkvormen. Deze werkvormen creëren heel wat spreekkansen en stimuleren een interactief, motiverend en positief klasklimaat waarbinnen de leerlingen kansen krijgen om van en met elkaar te leren.

Materieel beheer

Uitrusting

Leermiddelen

Het team van de lagere afdeling beschikt over voldoende leermiddelen om de leerplandoelstellingen toe te passen en om het vooropgestelde werkelijkheidsgericht onderwijs te realiseren. De onderwijzers zorgen voor diverse bronnen- en gebruiksmaterialen die de leerlingen concreet kunnen benutten. Ook audiovisuele en digitale media zijn ter beschikking voor opzoekwerk en presentaties. De klasinrichting en -organisatie resulteert in een hoge betrokkenheid van de leerlingen.

Het team van de lagere afdeling zorgde in samenwerking met de pedagogische begeleiding voor een duidelijke afstemming van de tijd- en ruimtekaders over de verschillende klassen heen. De onderwijzers doen in toenemende mate inspanningen om deze invulling te geven vanuit de onderzoeken, projecten en de actualiteit.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Evenwichtig en representatief

Leerlingvolgsysteem

Gericht op bijsturing

De onderwijzers gebruiken brevetten en observatiefiches om de vorderingen van de leerlingen voor zowel kennis, vaardigheden als attitudes doelgericht in kaart te brengen. Ze hanteren hierbij duidelijke evaluatiecriteria afgestemd op de leerplandoelstellingen. Daardoor hebben de onderwijzers een beeld van de ontwikkelingsevolutie van de leerlingen voor deze leergebieden.

De leerlingen krijgen ook kansen om zichzelf of elkaar te evalueren. De

onderwijzers maken structureel tijd vrij voor kindgesprekken waardoor de leerlingen zich betrokken voelen bij de evaluatie, wat resulteert in een verhoogde motivatie bij de leerlingen.

De onderwijzers maken gebruik van de evaluatieresultaten met het oog op de bijsturing van het onderwijsleeraanbod of -proces op klasniveau of de optimalisering ervan op schoolniveau.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De onderwijzers creëren een krachtige leeromgeving als basis voor de leerbegeleiding met een uitgesproken preventieve aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van de leerlingen. Vanuit de projectmatige werking creëren ze ruimte voor de interesses en individuele vragen van de leerlingen. Ze besteden aandacht aan zelfstandig leren en opzoeken, samenvatten en communiceren van informatie door de leerlingen. Hierdoor bevorderen ze de eigen keuze en de zelfsturing van leerlingen. Ze geven de leerlingen positieve feedback bij de realisatie van opdrachten en creëren kansen zodat de leerlingen van en met elkaar kunnen leren.

De onderwijzers nemen initiatieven tot aangepaste ondersteuningsmaatregelen, differentiatie of remediëring bij het aanbod van deze leergebieden. Ondermeer hebben ze oog voor leerlingen die het moeilijker hebben met samenwerken of met het lezen en verwerken van informatieve teksten. Sommige onderwijzers hanteren een mediërende interactiestijl waarbij gerichte feedback het onderwijsaanbod toegankelijk maakt voor alle leerlingen.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

De voorbije jaren investeerde het schoolteam op een planmatige wijze in een intensief ontwikkelingstraject. Samen met de pedagogische begeleiding en een andere externe partner werkte het schoolteam aan de tekorten voor de leergebieden mens en maatschappij, wetenschappen en techniek. Het besteedde hierbij aandacht aan de verhoging van leerkrachtcompetenties en de versterking van gelijkgericht handelen rekening houdend met het specifieke pedagogisch project van de school. De verschillende professionaliseringsinitiatieven en uitwisselings- en reflectiemomenten ervaren de onderwijzers als waardevol om de eigen deskundigheid te versterken. De structurele overlegmomenten geven tijd en ruimte om afspraken te verankeren, praktijk- en succeservaringen te delen en te leren van en met elkaar.

Door het ontwikkelingstraject en de nauwgezette opvolging ervan door de directeur en het kernteam, slaagde het team van de lagere afdeling erin de tekorten uit het vorige doorlichtingsverslag weg te werken. De gerealiseerde kwaliteitsverbetering is opvallend herkenbaar in de klaspraktijk.

Het schoolteam verdient waardering voor het geleverde werk. De onderwijsinspectie vertrouwt erop dat het positieve ontwikkelingsproces dat de teamleden doormaakten ook de toekomstige schoolwerking gunstig kan

beïnvloeden en de onderwijskwaliteit blijvend kan verzekeren.

3.9 Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne

Naar aanleiding van de doorlichting in 2014 diende de school te investeren in de uitbouw van een dynamisch risicobeheersingsbeleid op schoolniveau. Hiervoor moest ze zowel tekorten op het vlak van de organisatie van het welzijnsbeleid als op het vlak van de bewoonbaarheid en veiligheid van de leer- en werkomgeving wegwerken. Ook voor de gezondheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving diende de school een aantal tekorten weg te werken.

De school beschikt over een geconcretiseerd globaal preventieplan en een jaarlijks actieplan. Aan de hand van aanwijzingen uit diverse keuringsverslagen, de jaarlijkse rondgang in de school, de periodieke controles en de risicoanalyses krijgen beide plannen invulling. Verschillende tekorten, die bijvoorbeeld blijken uit de rondgang of uit andere verslagen, zijn in het jaaractieplan en het globaal preventieplan terug te vinden.

De school voorziet in voldoende financiële middelen voor de realisatie van het globaal preventieplan en het jaarlijks actieplan. De betrokken gesprekspartners verklaren dat het schoolbestuur concrete plannen heeft om het schoolgebouw de komende jaren grondig te renoveren. De voorgelegde documenten en plannen bevestigen dit. In afwachting van deze renovatiewerkzaamheden voorziet het schoolbestuur in de nodige financiële middelen om de meest noodzakelijke werkzaamheden in functie van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne alsnog uit te voeren om de veiligheid van de leerlingen en het personeel te waarborgen.

De school informeert het personeel (vast en tijdelijk personeel, stagiairs ...) over de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De directeur maakt er een punt van om de personeelsleden geregeld te informeren over de aspecten van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne die hen aanbelangen. Daarnaast zet ze sterk in op de sensibilisering van de personeelsleden om eenieder bewust te maken van de eigen verantwoordelijkheid ter zake.

De school geeft gevolg aan de opmerkingen van de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk. Aan sommige tekorten of opmerkingen geeft de school onmiddellijk gevolg. Andere tekorten, waar ze geen onmiddellijke oplossing voor heeft of die zullen worden weggewerkt tijdens de renovatiewerkzaamheden, neemt ze op in haar globaal preventieplan of jaaractieplan.

Er is nog steeds niet minimum 1 m² overdekte speelplaats per leerling beschikbaar. De school wil hieraan verhelpen door de realisatie van haar renovatieplan.

De gebouwen en lokalen voldoen aan de bewoonbaarheids-, veiligheids- en hygiëne-eisen. De betrokken gesprekspartners geven toelichting bij de wijze waarop de school hiervoor systematisch aandacht heeft. Daarnaast blijkt uit het globaal preventieplan en het jaaractieplan dat de school tal van initiatieven neemt om aan de bewoonbaarheids-, veiligheids- en hygiëne-eisen tegemoet te komen.

De lokalen voldoen aan de minimale comfortvoorwaarden. De school zoekt oplossingen om het thermisch comfort te verbeteren door in verschillende klassen zonwering te voorzien. Daarnaast sensibiliseert de directeur de personeelsleden om de beschikbare berguimtes doordacht te gebruiken.

Het domein en de gebouwen zijn nog niet toegankelijk voor personen met beperkte mobiliteit. In de

renovatieplannen is hiervoor aandacht zodat de schoolgebouwen op termijn toegankelijk zullen zijn voor personen met beperkte mobiliteit.

Gevaarlijke zones, hellingen, trappen en hoger gelegen vlakken zijn nog niet op alle plaatsen voldoende beveiligd. Zo vond de school nog geen oplossing voor de aanpassing van trapleuningen die niet overal een veilige hoogte hebben. Bij de realisatie van het renovatieproject zal de school hieraan verhelpen.

De school geeft gevolg aan de opmerkingen uit het keuringsverslag van de elektrische installatie(s). Uit het recentste keuringsverslag, dat dateert van 17 oktober 2017, blijkt dat de school aan de tekorten uit het vorige keuringsverslag gevolg gaf. De elektrische installatie is conform de regelgeving.

De school slaat de producten met gevaarlijke eigenschappen of gevaarlijke stoffen veilig op. Poetsproducten worden in een afgesloten ruimte, buiten het bereik van de leerlingen, bewaard. Daarnaast sensibiliseert de directeur het personeel om voorzichtig om te gaan met producten met gevaarlijke eigenschappen.

De toiletten voor personeel (bezoekers) en leerlingen zijn gescheiden evenals de toiletten voor mannen en vrouwen (personeel/bezoekers). De school voorzag in de toiletruimtes duidelijke en voor de gebruikers herkenbare pictogrammen, zodat iedereen weet welke toiletten voor hem voorbehouden zijn. Het merendeel van de sanitaire installaties werd grondig gerenoveerd.

In de school is geen urinoir per 15 jongens aanwezig. Het aantal urinoirs is nog altijd nipt te kort. De school wil hieraan verhelpen door het volledige sanitair te vernieuwen bij de realisatie van het renovatieproject. Op dat moment zal er eveneens een aangepast toegankelijk toilet voor mannen/jongens en vrouwen/meisjes, of één uniseks toilet worden voorzien.

3.10 Inbreuken op de regelgeving

De school werkte de tekorten ten aanzien van de regelgeving in voldoende mate weg.

Hoewel de school de planning waaruit blijkt dat ze werkt aan het 'leren leren' en aan de sociale vaardigheden (decreet Basisonderwijs artikel 44 § 2) nog niet formaliseerde, zijn er in de (klas)praktijk voldoende aanwijzingen dat ze op een planmatige manier werkt aan deze leergebiedoverschrijdende eindtermen.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de **erkenningvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de **erkenningvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'**.

5 BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Het inspectieteam stelde geen inbreuken vast die voor verder gevolg doorgestuurd worden naar de bevoegde administratie.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Yvan AMEYE de inspecteur-verslaggever	Veerle DECLERCQ de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	